

Lục Tỉnh Tân Văn

GIẤY BÀN:
 Năm-đ, Trung-đ và Sao-màu
 Một năm . . . . . 6\$00
 Sáu tháng . . . . . 3\$50
 Ba tháng . . . . . 2\$00

AMMUNISTRATION
 ET RÉDACTION:
 Mua báo thì sẽ trả ngay
 mùng 1 và ngày 15 mỗi tháng
 mà phải trả tiền trước.

1920, Rue Catinat, 102-104 (1er Étage)

六省新聞
 MỖI TUẦN LÊN BA BA KỶ:
 NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 MỖI SỐ BÁN LẺ . . . . . 0\$04

TELEPHONE N° 178   Adresse télégr.: LUCIEN-SAMAN

GIẤY BÀN:
 MỖI NĂM, LẪU, ĐAI-PHÁP
 VÀ THUỐC ĐIA.
 Một năm . . . . . 7\$00
 Sáu tháng . . . . . 4\$00
 Ba tháng . . . . . 2\$25

On s'abonne sans frais dans
 tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS L'ÉTRANGER:
 à SAIGON: Aux bureaux du Journal.
 à HANOI: Aux bureaux du Trung
 Bắc-Tân-Văn.
 On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Chang liên xa, đi có lo gần.
2. - Trường thương-mại.
3. - Ngổ với nhà nóng Annam.
4. - Văn-ghèn.
5. - Thông báo.
6. - Quốc-trai.
7. - Lời rao.
8. - Oan kia theo mãi.

附借國債   **SOUSCRIREZ A L'EMPRUNT NATIONAL**   **義民必宜**

Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái

CHANG LIỆU XA, ẮT CÓ LO GẦN

**Điều-chính ấy là quan phòng,
 Trị-chánh ấy là viên lỵ.**

Trong số 761, ngày 30 Avril 1920 tôi có luận về sự khách-trú lập hun hai triệu bạc, để mua ruộng đất trong Nam-kỳ. Lời bài-bạc, tiếng chàm qui rất dài, song đó chưa phải là cốt yếu để giữ việc tương lai cho đoàn hậu tấn. Một lời sau rồi, tôi yếu, là lời tôi ngưỡng trông Chánh-phủ Đông Pháp, vì cái đời (en ce jour) khổ, ăn chưa no lo chưa tới, này, mà chức trong cầm ngăn người đi- quốc khản và mua điền địa trong Nam-kỳ hũ nữa. Điều ước mong của tôi, cho hay, ngừ era hữu lý, dân chức phải trông cứu chi kế đi nữa, cũng chẳng ai không cho là mưu để giữ mối tương lai, nhưng mà biết có thấu cho chăng!

Theo trí tôi tưởng có lý nào không Chánh-phủ chẳng hề bỏ quá một điều chi của dân để dạ vọng cầu, nếu đều vọng ấy phải lẽ và câu nhảm lời. Nói cũng mà nghe, rồi gặp lúc Chánh-phủ đã đoàn quốc-sự, chưa xem xét đến đều ước vọng chánh-lý của dân đi nữa, thì cũng còn bàn nghị-viên quân hạt hội-đồng, là nghị-viên của ban dân chọn cử lên, để thế mặt thay lời, vực lợi quyền cho dân trong xứ.

Cái mối hại về sự người đi- quốc toan mua và khản điền địa mà tôi đã trình thuyết trong số 761 đó, bàn nghị-viên quân-hạt đã háng thán và đã chịu nhit cho là một mối hại chẳng nhỏ, phải sớm toan ngăn ngừa, nên chi, trong kỳ hội mới qua rồi đây, về khoản khản đất, bàn nghị-viên quân-hạt hội-đồng nạp ý kiến của phòng Canh-nông mà lập ước xin nghiêm tra xét những đơn xin khản đất; nếu có đơn của người đi- quốc xin hoặc trong tên vợ là đơn-bà Annam đứng xin thế, thì bác ra hết.

Chưa biết điều của bàn nghị-viên quân-hạt ước nguyện đây sẽ đúng như ơn Chánh-phủ công nhận cho chăng, song dầu phê-nhận dầu không, dân cũng phải nhìn mà ghi

lấy tất công của người và xét biết lấy bàn nghị-viên quân hạt hội-đồng đã chịu nhân cho sự rộng để cho dân đi- quốc khản và mua điền-địa trong Nam-kỳ có quan-trọng lớn với cái mối trong lai Nam Việt.

Ấy là lời tôi nói hơ đơ thời, chớ theo ý tôi tưởng cố lý rằn Chánh-phủ lại không phê nhân; xét vì Nam kỳ cũng thế, Bắc-kỳ cũng thế - mà Bắc-kỳ là đất Bảo-hộ chứ Nam-kỳ là thuộc địa Langsa - rất đỗi Bắc-kỳ Chánh-phủ còn cầm ngăn, hướng là Nam-kỳ, lẽ đâu Chánh-phủ lại điều chỉnh mà không quan phòng, trị-chánh mà không viên lỵ, để rộng cho đi- quốc vậy mãi ru.

Mới đây, Chánh-phủ Bắc-kỳ có lập lời nghị và ban hành định cho một mình dân của Nhà nước Langsa, hoặc của Nhà nước Langsa bảo hộ được phép xin khản đất hoang và mua đất, bằng giá bán mà thôi, dầu đất ấy là đất trong thành ngoài quân chi cũng vậy.

Ấy đó, Chánh-phủ Bắc-kỳ đã lập lời nghị ngăn cấm mà giữ giữ mối tương lai như vậy rồi, trông Chánh-phủ Nam-kỳ - trước là người cử của bàn nghị-viên quân-hạt hội-đồng san là vì dân - noi gương lập lời nghị như thế cho ban hành, để thấy lợi dân ích quốc. Đàng, vậy dân mới miễn nguyên cho.

Vấn biết, dân đi- quốc vào trú ngụ trong cõi Đông pháp này mà được nên nghiệp cả, chẳng phải nhìn khản và mua điền-địa mới có sự sống họ còn làm cách khác, như cách chạ vạy cắt cỏ rồi xiết ruộng xiết vườn đó vậy lại sao. Song thế chưa dễ sửa an một ngày; sự cho vạy quá phép ấy để sau rồi sẽ hay, bây giờ đây, khủi mà ngăn cấm sự khản đất mua vườn, cũng là một cái kế lâu dài, giữ chắc mối tương lai cho đoàn hậu-tấn.

Ước trông Chánh-phủ xét cho,

L. H.

TRƯỜNG THƯƠNG-MẠI

Hiệu theo nghị định ngày 2 Novembre 1919 trường Thương-mại mở ra ở Hanoi. Nghị định như sau này:

Điều thứ hai. - Trường thương-mại là để dạy cho học trò mọi cái học thức phổ thông về đường thương-nghiệp ở Đông-Pháp.

Điều thứ ba. - Quan Đốc-học nhà trường thì sẽ do quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ tuyển cử rồi quan Toàn-quyền bổ dụng.

Điều thứ bốn. - Quan Đốc-học coi việc học nhà trường và trông nom mọi việc nhà trường. Cuối năm làm một tờ tư lên quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ về việc nhà trường.

Điều thứ sáu. - Quan Đốc-học trường ấy làm chủ ọa một hội đồng có hai viên ở phòng Thương-mại Hà-nội Hải-phòng cũng ba viên giáo-sư đã tham niên. Hội đồng ấy phải mỗi năm it ra cũng hiệp một lần định những lời tin-lành cầu ròi quan Đốc-học nhà trường dâng lên quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ để đệ trình qua toàn-quyền.

Điều thứ bảy. - Những giáo-sư thời quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ cũ và chọn những bậc thượng-lưu trong các nhà buôn, ngân-hàng và các quan ở các xứ ở Đông-pháp. Mọi việc được phụ cấp sáu đồng bạc một giờ. Ngai những giáo-sư dạy ra quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ lại phải các viên đến diện thuyết cho học-trò. Mỗi viên diện-thuyết đó được phụ cấp sáu đồng bạc một kỳ.

Điều thứ tám. - Những người có tư cách sau đây mới được vào trường Thương-mại: 1° Dân-Pháp, dân Bảo-hộ của nước-Pháp hay người Đốc-gia nhập tịch Pháp; 2° Phải đến 25 tuổi là cũng là kể từ 1er Janvier năm vào thì; 3° Phải có sức mạnh đủ học theo qui tắc nhà trường; 4° Phải có hạnh-kiểm; 5° Phải có một cái bằng trong các hạng sau này: Bằng thành-chung-học, lợi-nghiệp, bằng sơ-đẳng tiểu-học, lợi-nghiệp, bằng Cao-đẳng sơ-học lợi-nghiệp, bằng Cao-đẳng tiền-học lợi-nghiệp hay bằng khác tày.

Điều thứ chín. - Mỗi năm một một kỳ thi chọn lấy học trò không có những bằng ở trên ấy cho vào học trường Thương-mại.

Điều thứ mười. - Số học-trò mỗi năm lấy vào bao nhiêu do quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ định.

Điều thứ mười một. - Quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ diêm lấy học-trò vào trường. Đơn xin học phải đệ trước 1er septembre cho quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ.

Điều thứ mười hai. - Những học-trò ngoại ngạch thời liệt vào hạng tại ngoại miễn-phi.

Điều thứ mười ba. - Những học bổng học-trò lưu học hoặc tại ngoại thời trích ở số chi-thầu toàn-hạt do lệnh quan Toàn-quyền theo lời trình của quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ,

hay trích ở số chi-thầu bổn-xử do các quan cai-trị theo ý kiến quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ mà định. Những học-trò lưu học thời ăn ở trong trường đại-học. Tiền lưu học thời học-trò năm thứ nhất sẽ cấp cho mỗi người 8 đồng về việc ăn ở trong trường, học-trò năm thứ hai mỗi người 10 đồng. Học-trò tại ngoại sẽ cấp cho mỗi người 8 đồng một tháng.

Điều thứ mười bốn. - Những học-trò được ăn lương, mỗi năm vào kỳ nghỉ hè, sẽ được tiền cấp khất hồi cho về thăm quê-quán trích ở số chi-thầu toàn-hạt cho.

Điều thứ mười lăm. - Những học-trò trường thương-mại sẽ được từ sự đương-bình và sư-định và trong khi đi học được miễn trừ thuế-huế.

Điều thứ mười sáu. - Những tiến N-phi và tru-học-phi cũng liên-lập thời học-trò trường thương-mại liệt vào đệ-tam-hạng ở bản phụ học vào Nghị-định ngày 22 février 1902.

Điều thứ mười bảy. - Học người nào vô hạnh ngộ-ngược sẽ phải đuổi do nghị-định quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ.

Điều thứ mười tám. - Trong trường có thể nhận được học-trò tại ngoại không phải quốc-tịch nào vào trong tất cả mọi lớp học. Những học-trò ấy thời biên vào số những lớp nào mà học định thời học mà thôi. Cũng có bằng cấp riêng cho những học-trò học mọi lớp ấy về đường cần mẫn theo học trong lớp mình học, chớ vào không lý tiển.

Điều thứ mười chín. - Niên-hạng có hai năm. Học-trò lợi-nghiệp hai năm ấy sẽ vào Saigon theo học thực-hành một năm nữa.

Điều thứ hai mươi. - Học niên đất đầu từ 1er Octobre đến 15 Juin. Ngày hừu-hạ do quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ định.

Điều thứ hai mươi một. - Mỗi năm học-trò phải thi lên lớp một lần. Thi lên lớp thì theo chương-trình học trong một năm đó ở tại trường. Bài văn đáp Hội-đồng chọn thì phải làm bài văn đó học-trò do quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ định.

Điều thứ hai mươi hai. - Học-trò nào hoặc kỳ thi lên lớp thời được phép học lại ở lớp cũ một năm nữa, quan Đốc-học trường trình lên quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học-vụ định, bằng lần thứ hai thời phải đuổi.

Điều thứ hai mươi ba. - Thi tốt nghiệp có những bài này:

1. Văn để thương-nghiệp, Ngân-hàng, Nhựt-bản.
2. Văn để thương-nghiệp, Ngân-hàng, Nhựt-bản.
3. Làm những bản kê-toán về hương-sự.
4. Làm thơ-tín giao thiệp bằng Pháp-văn cùng Anh-văn.
5. Về độc-kỹ thuật và đá tư thuật.

Thì văn đáp. - Hồi lại các bài đã học một bài một ít.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thợ rượu, thầy đều khen ngợi Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

Điều thứ hai mới đến. - Học trò đố hỏi được một đạo bằng cấp có quan Toàn-quyền và quan Tổng-trưởng cao-đẳng học-vụ với quan Đốc-học trường kỹ-tiến. Khi họ: thờ-bàn ở Saigon được thành-vụ thời sẽ được cái bằng cấp về Cao-đẳng học và trường lục-trưởng Thượng-mã Đổng-pháp Hà người nào không tìm được việc ở các nhà buôn thời nhà nước sẽ bỏ đi làm Tham-biện ở phủ Toàn-quyền hay các sở như Thượng-chính, Điện báo, phòng-kính-tả v. v. rồi cũng hiệp dụng như học trò các trường Pháp-chính, Tài-chính.

Những học trò đã được bằng cấp Cao-đẳng học thời đượ chiệp dụng như học trò trường Pháp-chính.
Ai làm mất bằng thời sẽ cầm giấy chứng-chỉ của quan Tổng-trưởng Cao-đẳng học vụ cấp cho.
T. N. D. B.

Trường nào lệ luật trường NGUYỄN-
trị tuôn trong gác gao, XÍCH-
khác nữ học-đường, HỒNG,
Ấy là. . . . .
Trường nào có thầy dạy HONG,
Luân lý giữ gìn nề nhà nhỏ nhiều hơn . . . . .
Trường nào mỗi tuần chứa HỌC
nhứt có thầy tới sáng đem học-trò có đạo đi lo việc linh-hồng, như là thử bầy xung tội, chứa như nước lã, hơn. . . . .
Cha mẹ nào muốn cho con mình học hành mau tiến bộ thì nên đến trường NGUYỄN-XÍCH-HỒNG, mà xin thọ giáo, ấy là nơi đức năng nhơn tài.

Ngò với nhà-nông

ANNAM
Luận về bệnh kều là *Fievre aphteuse* của thú-vật với cách thế trị bệnh ấy
Tôi viết bài này chẳng phải tôi có tâm tìm tới sự cao kỳ, ý của tôi là viết để giúp cho nhà-nông và mấy nhà nuôi thú vật Annam, bởi vậy tôi quyết liệt thế nói cho mọi người đọc đều hiểu được hết thảy. Ghe phen đã có nhiều người cây tôi hãy giải giùm chứng bệnh kều là *Fievre aphteuse*, chỉ phương pháp nào mà ngăn ngừa bệnh ấy và như bệnh ấy phát ra rồi phải làm thế nào mà điều trị đặng cho người Annam hiểu. Vì có như vậy nên tôi mới viết bài này, mà muốn cho ai đọc cũng đều hiểu hết thảy nên tôi luận đơn sơ mà thôi.

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

Lấy lẽ thường mà suy, thú vật vron chứng bệnh kêu là *Fievre aphteuse* là khi nào trong một bầy thú hoặc nhiều con phát một lực hoặc con này phát ra ít bữa rồi tới con khác, mà con nào đau thì cũng đau thầy trong miệng và dưới chơn có mực mọc nhiều. Những mực mọc đây để ngó thấy lắm, đầu chưa lộ lối dóm về thì cũng biết liền. Mấy mực mọc dưới chơn thì đau đớn lắm, đến nỗi đôi làm cho thú vật phải què đi được nhứt hết một hoặc hai ba chơn. Bấy đầu thì đi nhúc nhích gọi là đi không được nữa sau rồi đau quá đến nỗi phải nằm luôn luôn, vì đứng cũng là đau chịu không nổi.

Mực mọc trong miệng thì thường mọc theo môi, gò má và lưỡi, cũng đau đớn dữ vậy. Hễ mấy chỗ ấy mọc mực thì đụng đến đau lắm, nên thú vật ít đi tìm cỏ quý. Con thú nào mang bệnh thì thường ngậm miệng hoặc là một chút, không ăn uống nữa; không phải nó không đói nên không ăn, ấy là vì hễ ăn thì nhai và nuốt nó đau lắm. Lại nước miếng có dính đồ ăn thường chảy ra ngoài miệng nhiều. Hễ mình ở cái miệng nó ra thì bay muối hôi thối lắm, ấy là tại đồ ăn và nước miếng trong miệng ứ lâu nên nó hôi như vậy.

Thú vật mà bị bệnh kêu là *Fievre aphteuse* thì thường thường hình trạng nó như vậy đó. Đã biết vậy mà có con nhiều mực hơn, có con ít hơn, lại có con không có một mực nào hết. Song hễ người làm ruộng thấy trong bầy thú vật của mình có con nào hình trạng như đã nói trên đây thì phải nhớ liền đến chứng bệnh kêu là *Fievre aphteuse* là bệnh đau miệng, đau chơn và có nóng lạch.

Mà như mình thấy thú vật có bệnh như vậy rồi mình phải làm sao?

Phần sự của mình trước hết phải đi báo cho viên quan nào ở trong địa phương mình đó hay đặng cho viên quan ấy liệu thế mà cho sự Thủ-Y hay lập tức. Nói đến đây tôi lại nhớ có một hai lời nhứt báo của Annam hay kích bát sở Thủ-Y nói rằng sở ấy lập ra đặng để cho quan ở không mà lãnh lương, chớ không làm việc chi hết. Đã biết những lời kích bát ấy thiệt là không công lý mà làm cho hổ thẹn sở Thủ-Y vô cùng. Nhưng vậy mà tôi chẳng hề có ý cãi làm chi, nghĩ lại người kích bát không rõ ai mới buồn lời như vậy mà thôi. Nếu họ muốn biết rõ họ đến hỏi tôi thì tôi sẽ sẵn lòng mà chỉ chỗ họ nói sai cho họ rõ.

Phần sự của mình trước hết phải đi báo cho viên quan nào ở trong địa phương mình đó hay đặng cho viên quan ấy liệu thế mà cho sự Thủ-Y hay lập tức. Nói đến đây tôi lại nhớ có một hai lời nhứt báo của Annam hay kích bát sở Thủ-Y nói rằng sở ấy lập ra đặng để cho quan ở không mà lãnh lương, chớ không làm việc chi hết. Đã biết những lời kích bát ấy thiệt là không công lý mà làm cho hổ thẹn sở Thủ-Y vô cùng. Nhưng vậy mà tôi chẳng hề có ý cãi làm chi, nghĩ lại người kích bát không rõ ai mới buồn lời như vậy mà thôi. Nếu họ muốn biết rõ họ đến hỏi tôi thì tôi sẽ sẵn lòng mà chỉ chỗ họ nói sai cho họ rõ.

Phần sự của mình trước hết phải đi báo cho viên quan nào ở trong địa phương mình đó hay đặng cho viên quan ấy liệu thế mà cho sự Thủ-Y hay lập tức. Nói đến đây tôi lại nhớ có một hai lời nhứt báo của Annam hay kích bát sở Thủ-Y nói rằng sở ấy lập ra đặng để cho quan ở không mà lãnh lương, chớ không làm việc chi hết. Đã biết những lời kích bát ấy thiệt là không công lý mà làm cho hổ thẹn sở Thủ-Y vô cùng. Nhưng vậy mà tôi chẳng hề có ý cãi làm chi, nghĩ lại người kích bát không rõ ai mới buồn lời như vậy mà thôi. Nếu họ muốn biết rõ họ đến hỏi tôi thì tôi sẽ sẵn lòng mà chỉ chỗ họ nói sai cho họ rõ.

hội nào cần dùng thì chẳng hề khi nào mà chẳng giúp đỡ bao giờ. Tôi nói đây chẳng phải tôi có ý muốn cái với lời kích bát tôi đã nói trước đó, bởi vì những lời ấy tôi chẳng thêm kẻ đến; ấy là tôi muốn nói với dân sự rằng: « Các ông hãy làm theo phận sự của các ông đi, thì chúng tôi mới làm theo phận sự của chúng tôi được ».

Vì như loài vật có bệnh thì báo cho làng tổng và quan hay hết rồi, nhà nước sai sở Thủ-Y đi khám khám. Sở Thủ-Y sai người đến khám phát bầm. Nhà nước mới sai lính đi các phương để mà báo cho các thôn xã khác cho khỏi bệnh truyền nhiễm. Có lệ luật riêng dạy về sự ngăn ngừa bệnh truyền nhiễm này. Nếu mình muốn khỏi bị hại thì cứ tuân theo lệ luật ấy và mỗi người phải coi sự tuân lệ luật ấy cũng như một nghĩa-vụ lo tác của mình, là đối với người khác mà thôi mà cũng đối với mình nữa. Còn quan quyền làng tổng cũng phải hết lòng lo cho nhơn-dân biết sự này, phải liệu thế mà ngăn ngừa cho dân khỏi trái luật, lại cũng phải coi thì hành lệ luật ấy cho nghiêm nhứt vì như ai chẳng tuân thì phải trách phạt.

Tôi trước có lẽ các ông sẽ nói rằng: « Phải, làm như vậy thì hay thiệt, song cực lòng cho nhơn-dân lắm. Nhưng lệ luật lập ra đó là cốt muốn lo sự ích-lợi chung, muốn trừ sự hại, muốn ngăn sự truyền nhiễm, mà thiệt là khổ cho chúng tôi lắm bởi vì lệ luật thì lo cứu những thú vật nhưng kè lại còn phải lo, còn thú vật của chúng tôi bị bệnh rồi không ai ngó đến, không ai tính phương nào mà điều trị ».

Tôi đã có nói rằng: Nếu thú vật của ai có bệnh thì lập tức kêu-chống tôi; kêu thì chúng tôi đến liền. Mì dầu không tôi có lệ: đặt cho mấy đi nữa cũng không đến liền cho kỳ. Vậy hễ thú vật coi mòi có bệnh thì chớ phải lập tức lo phương điều trị trước.

Tay chứng bệnh kêu là *Fievre aphteuse* là bệnh đau cả và mình con thú, song bệnh ấy làm cho đau chơn đau miệng nhiều hơn hết, nên thú vật đi không được mà ăn cũng không được rồi càng nguy cấp hơn gây mồm. Nếu cho thuốc không trúng cách hoặc không cho thuốc chi hết thì thú vật không lành bệnh, không làm việc chi được lấy làm thiệt hại cho nhà-nông vô cùng.

Vậy hễ thú vật mà mang bệnh thì phải lo mà điều trị ngay, cái bệnh và cái mực là chỗ đau chơn và đau nhiều hơn hết. Mà điều trị này giờ phải làm làm sao? Tôi chẳng muốn làm rộn trí cho nhơn-dân không biết đâu mà mụchó được. Các cách thế của tôi thì đơn giản lắm, đầu người nhơn-dân thế nào cũng làm theo được mà không cần thành đên thế nào cả nữa cũng làm theo được hết thảy.

Nếu muốn điều trị thì trước hết nên lo làm cho sạch. Nước thì chỗ nào cũng có, còn xì-bong thì dễ kiếm như chơn. Hai vật ấy cũng đủ làm sạch được.

Vậy trước hết phải dùng nước cho nhiều mà rửa chơn thú vật bệnh cho hết bầy đi phần buổi đong trong đó. Rửa sạch rồi mới nấu nước nóng cho nhiều để rửa lại một lần nữa, mà rửa

lần sau đây phải dùng xì-bong mà kỹ cho nhứt sạch rồi rồi nước nóng mà rửa.

Tro g miệng cũng phải dùng nước mà rửa c. o. thiệt sạch; phải mớechối cho hết những cỏ rất đông bọng trong đó rồi lấy nước có bỏ muối cho mặn một chút hay là lấy nước có pha một chút đấm hoặc một chút rượu trắng mà rửa lại nữa. Chờ rửa sạch sẽ cũng hết rồi, thì mới (thay dùng thuốc mà điều trị) được bởi vì có rửa sạch thì thuốc mới thấm vào mà mới chớ lờ mà làm cho mau lành được.

Nên biết rằng những mực mọc và lở đó thường mau lành lắm, vậy nếu làm cho kỳ thì tự nhiên mau lành để như chơn.

Bây giờ phải dùng thuốc gì? Thuốc không thiếu gì thứ, người hay thứ này, kè bầy thứ khác, mà ai hay thứ nào thì cũng nói thứ ấy không hiệu hơn hết, bởi vậy c. o. nên không có thứ nào là thuốc chuyên trị bị b. này.

Trong mấy lúc chứng tôi đi xét trong mấy làng thú vật có bệnh thì chứng tôi thường thấy kè nhứt que dùng trái kè mà thoa trong miệng con thú có bệnh đó cũng hết được, còn tại kè chứng tôi dùng thứ là nhơn rừng mà dấm ăn rất tốt với dầu dừa mà thoa.

Coi đó mà coi có phải là hễ chịu khổ một chút thì ắt trừ bệnh hiểm nghèo được hay không. Cây kè thì trong vườn nào lại không có trồng, còn là nhơn rừng. Annam thường biết xử về lãnh mau lắm, thì mục chơn quánh nhà thiếu gì.

Theo tôi thì tôi bày một cách dễ lắm, là rửa chơn và rửa miệng cho sạch theo như cách tôi đã nói trước kia, rồi rửa chơn chơn thì dùng nước hơi kêu là *crésyl* pha với nước ấm ấm, một ngàn phần nước thì hai-mươi phần *crésyl*, còn rửa miệng thì cũng dùng thứ đó, song pha một ngàn phần nước thì mười phần *crésyl*. Theo lệ thường và nếu thú nhứt trong chườn sạch sẽ, thì trong một tuần lễ ắt sẽ lành bệnh. Rửa như vậy thì mỗi ngày phải rửa hai lần.

Cách điều trị như vậy thì dễ lắm, bởi vì dùng có một thứ thuốc đã dễ mà lại giá rẻ nữa. Song nếu người ta không có sẵn *crésyl*, thì không thể làm theo được. Vậy nếu không có sẵn *crésyl* thì phải dùng rượu, hoặc đấm, hoặc vôi, hoặc phen, mà thế để mà rửa ấy cũng cũng đều có sẵn

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

Trong Nam-kỳ bệnh truyền nhiễm này phát ra thường lắm, nên ai cũng đều biết, kè thì kêu là *bệnh-sút-móng*, người thì kêu là *bệnh lở miệng* hay là *lên trái*. Mấy tiếng kêu chứng bệnh này là vì thầy bệnh phát ra như vậy mà kêu theo đó thôi, chớ kỳ thiệt chứng bệnh này phát ra thì mọc nơi mấy chỗ da mông, nhứt là tại trong miệng. Lạ mực cũng mọc trong mấy chỗ móng cẳng và trong mình nơi mấy chỗ da mông. Bên Âu-châu những bò cái bị bệnh này thì thường mọc mực theo chung quanh vú; bên xứ Đổng-pháp lại ít thấy mọc mấy chỗ đó.

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc xứ Algérie là Thuốc địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điều
trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản
Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu **TRÁI-ĐẤT**

luôn luôn, vậy thì dùng đồ chớ đến
chừng mua được *crésyl* sẽ thôi.

Rượu trắng kền là rượu công-ty,
pha một phần rượu ba phần nước,
thì rửa mấy mực dưới chum được.
Còn với thì pha một phần với mười
phần nước, phen thì pha một trăm
phần phen với ngàn phần nước. Pha
xong rồi thì lấy bông gòn hoặc dẻ
sạch nhúng nước pha ấy mà rửa mấy
mực; rửa rồi thì lấy than cà cho
thật nhỏ rồi trộn vào một chút vôi mà
rắc trên mặt. Nhớ đừng có dùng mặt
vì thứ đó quên rửa lần lắm.

Còn trên miệng thì dùng nước 5
phần mà pha với một phần dấm,
hay là dùng phen mà pha cứ một lít
nước thì 30 grammes phen. Như
không có mấy vật ấy thì dùng nước
muối nấu sôi rồi để nguội lại mà rửa.
Nước muối thì 1.000 phần nước 20
phần muối.

Chẳng phải tôi nói cách điều trị
như vậy là cách thần hiệu hơn hết.
Song cách ấy đơn tiện ai làm theo
cũng được và nếu thủ vật đau vừa
vừa thì chắc mạnh được.

Mà nếu điều trị trẻ hoặc điều trị
không trúng cách, hoặc thủ vật chết
trong chường dơ dáy thì bình hay
trở nặng. Thủ như là sợ nó nặng
quá rồi sút móng cẳng và rút ra
ngoài. Sự sút móng dấy cũng tại
nhiều cơ: tại bùn đất phân nó dính
trông chừng như vật; vì thủ vật ấy
nhốt trong chường dơ dáy hoặc thả đi
ăn cỏ ngoài mấy chỗ sin-nhảy thì
tự nhiên phải thêm bệnh. Mấy mực
mọc đó đã không lành mà còn lở
thêm ra lớn nữa rồi móng sút lờ
luôn vô sâu đến trong thịt. Thủ vật
bị như vậy thì đau đớn chịu không
nổi, ăn không được, cứ nằm hoai,
càng ngày càng ốm o gầy mòn và
nếu không điều trị hẳn hoi thì ắt
phải chết. Rồi lần nó lại tra đầu
trên mấy chỗ lở rồi dịch ra thành
dòi nữa.

Có khi dòi nhiều lắm chùng vào
trong mấy chỗ lở mà khoét cho lở
thêm. Chừng ấy không phải là mực
nữa thiệt là ghê hém lở loét khó mà
điều trị cho được. Sự điều trị thì có
nhiều cách, phải tùy ghê lở nhiều,
hay là ít mà cho thuốc. Thuốc thì
dùng thứ tanh tẻ dột (teinture d'iode)
điểm than (sulfate de cuivre) cả nhỏ
hoặc pha nước, có khi cũng phải
dùng *crésyl* không pha mà điều trị,
hoặc dùng đầu hắc vân vân. Có khi
cần phải rước quan Thú-y, mà đầu
thể nào hễ rước quan Thú-y thì
chẳng phải là sự vô ích.

Quan Thú y.

Le LOUET.

Dịch giả: H. BIÊU-CHÁNH.

Hãy uống thứ thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon
thượng hạng
Chà một mình Mãng Dennis frères
có trẻ mà thôi.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

LES FEMMES SAVANTES

(Comédie en cinq actes, par Molière)

ĐƠN-BÀ THÔNG-THÁI

Hikịch có năm hồi, của ông Molière soạn

Nguyễn-ngọc-An dịch ra tiếng-Annam

Scène VI. Philaminte, Bérise, Chrysale, Đoàn thứ sáu: Phi-lạc-minh, Bé-li,
Martine. Ky-san, Mat-tin.

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Quoi! je vous vois, mesraude! Phi-lạc-minh:
Vite, sortez, friponne; allons, quittez C'est con quai!
Et ne vous présentez jamais devant mes yeux. Mau đi ra cho khỏi chỗ này.

Chrysale: Ky-san:
Tcut doux! Thời mà mỹ!

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Non, c'en est fait. Không, đã nhưt định.
Chrysale: Ky-san:
Eh! Nói gì vậy!

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Je veux qu'elle sorte. Nó đi cho rãnh.
Chrysale: Ky-san:
Mais qu'a-t-elle commis, pour vouloir de la sorte... Nó làm chi mà mụ 6-ao...

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Quoi! vous la soutenez? Ủa nè ông, bình nó hay say?

Chrysale: Ky-san:
En aucune façon. Không, chẳng đở.

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Prenez-vous son parti contre moi? Ông vì nó bỏ tôi sao bử?

Chrysale: Ky-san:
Mon Dieu, non. Trời ơi, không. Văn tột nó m.

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Suis-je pour la laisser sans cause légitime? Tôi khi không đuổi nó, sao cha?

Chrysale: Ky-san:
Je ne dis pas cela; mais il faut de nos gens... Ai nói vậy; nhưng mà đở ở...

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Non, elle sortira, vous dis-je, de céans. Tôi đã nói, nó mau khỏi cửa.

Chrysale: Ky-san:
Hé bien, oui. Vous n'avez qu'à le faire. Ủ ừ ừ. Ai có nói chi?

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Je ne veux point d'obstacle en chemin. Tôi muốn sao, phải vậy tức thì.

Chrysale: Ky-san:
D'accord. Tôi mặc ý.

Philaminte: Phi-lạc-minh:
Et vous devez, en raisonnable époux. Vi bụng vợ, giận giùm, là nhưt.

Chrysale: Ky-san:
Aussi fais-je. Oui, ma femme avec raison vous chasse, Coquine, et votre crime est indigne de grâce.

Martine: Mat-tin:
Qu'est-ce donc que j'ai fait? Chớ tôi có làm gì đó bử?

Chrysale: Ky-san:
Ma foi, je ne sais pas. Mà thiệt tình ta biết ở đâu!

Chrysale: (A suivre) (Tiếp theo)

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÀ BẠC VÀ GIÀ LỎA

Giá bạc kho nhà-nước. 9 fr 50
Giá lúa, tạ 100 kíl. chợ (tôi nhà máy Chợ
Lớn (bao trừ lợi) 3 \$ 55, 101 3/80.

NAM-KY

(Cố-thị-nhĩn)

SAIGON.

Đồn bà mợ túi

Thím Tr-thị-L... ở đường hẻm
Dayot cỡ làng Lê-thị-Th... 29 tuổi, ở
đường Huỳnh-quang-Tiến mợ túi thím
mà lấy một cái giấy năm... ết. Bất đặng
tạ trận không phương thời cái. Giải.

Cũng mợ túi

Thím Ng-thị-L... ở đường
Huỳnh-quang-Tiến, thừa một tên kia là
một mợ túi lấy của thím một cái bộp
dụng bốn đồng rưỡi bạc và một chiếc
cà rá một đồng rưỡi. Bất không đặng,
chạy mất.

Gian nư

Ng-vân-C... kêu Hai, 28 tuổi, sỏp-pho
phủ, ở đường Charner, đã bị giải Tòa
cang vì tội cạy tủ trộm của ông quan
tu-ở trường Richaud số 7, một cái quán
và một số bạc 409\$70.

Ngон ngọt

Có Võ-thị-L... kêu thi-Hai, 29 tuổi
ở giữ con cho bà dâm E... ở đường
Blancsubé, số 7, có bót rằng đêm 16
rạng mạt 17 Novembre, quan tử nào
không biết vào phòng có ton hệt một
cái áo xuyên bông cỡ 4.00.

Xe kéo không tham

Ng-vân-Ngh... 24 tuổi, kéo xe rêu
số 1936 có dăm nạp một bộ đồ kajak
của một người-Annam bỏ quên trên xe.
Của ai vậy?

Bởi

Ng-vân - Tr... 24 tuổi, nghề bán
vôi ở làng Tân-Hung (Sadec) chèo ghe
đến Saigon đem về sống Bâlique, không
trông canh, bị bói quẻ trộm 12\$80 và
giấy thẻ thân. Chứng thực đã, mới, hay
lần cần đi có.

Kemay dưng

Chị em... người-Annam với xe máy
đi ngang qua ông Thợ may (vườn Bô-rô)
Hai xe bán sữa, hai người đều té,
xe nào cũng bán sữa đã không sao, An-
nam thấy bán sữa, phải phải, huế xe ai
này sữa.

Làm ơn mắc oán

Thím Ng-thị-X... ở đường Vassoigne,
có rằng có một người dờn bà Annam
lạ mặt đen ngòm nhòm, thím nuôi dưỡng
từ trẻ mà không lấy chồng một đời ngày,
đến già, một bữa lên
ăn cơm, thím thím lịch có dặng 6 đồng
và bạc 2\$40, đi mất.

CHOLON.

Men chẳng sợ ai

Hai người lính tập tên Ng... 34
tuổi và Bô-h - T... 32 tuổi, ở đồn Pù-

Thọ (Sở máy bay) đi dạo gặp Ng.-thị-Nh... 29 tuổi, ở đường Armand Rousseau, đi bán trái cây. — Chọc. — Nhích. — Đánh. — Liach (tên lại bắt). — Cự. — Ấy chúng tôi có hơi men nên không sợ ai. Đem về bát để cho lính mới cho lính đưa về đôn. — Xấu hổ.

Mắt

Lé-vân-L... 21 tuổi, dân làng Ninh-Thanh (Tây-ninh) nghề thợ bạc ở đường Van Vollehen, có mắt một cái bốp-phơ đặng 16 đồng ba bạc và giấy thuê thân. — Ai xi được làm ơn cho giấy lui.

Mắt chó

Cách chữa hạ thủng rồi, một bà đám, bị mất tại Cholom, một con chó thứ Fox, có v, trắng đen, cái đầu nó đen, cái đuôi nó cát cục, tên nó Kiss.

Ai xi được, đăm ra nhà ở ông huyện Cua, 155 157 đường Catinat, mà lãnh tiền thưởng, sẽ cho năm chục đồng (50 \$).

Ghe, Tàu được đi

Cái kinh Sở-trường Phụng-giới lúc trước hư, nay sửa lại rồi, máy chũn tua, ghe đều đi được, kể từ ngày 23 Novembre 1920.

L. T. T. V.

Quốc-trái

Kỳ quốc-trái thứ sáu này coi mới khá, khá hơn cái số vọng của mọi người trong lịch mới khai. Từ ngày mở cuộc quốc-trái thứ sáu đến nay, chẳng biết nào mà chẳng thấy bá-tánh (tên tôi) khoe-bạc và nhà-bầy đóng nức, đóng cho đến đời có nhiều người đóng không đặng phải đợi chờ qua buổi khác. Có kẻ hỏi tôi tại sao mà bá-tánh lại chuộng kỳ quốc-trái này lắm vậy? Là ấy có lạ chi. Máy khi mà gặp đặng cơ hội cao lời, đã lời tôi sáu phần, lại khỏi thuế vụ khỏi tốn phí một đồng nào hết. Đường ỷ chẳng phải đặng lời hơn bạc tám phần treo đất thì vườn hay sao? Bạc treo đất cần vườn lợi tám phần chia phần, nói nghe thì nhiều, mà bị tòa về giấy này tờ kia, tính ra không còn mấy chút. Sao cho bằng kỳ quốc-trái này, lợi sáu phần còn chắc sáu phần. Tại vậy mà thiên hạ giành

nhau mà cho vay kéo trẻ chớ có gì. Vả lại, kỳ này lại rộng cho đem giấy phóng trái máy năm trước mà đóng; nghĩa như trong máy kỳ trước mình có cho 50.000 quan, kỳ này mình muốn cho 100.000 quan, thì mình được đem giấy 50.000 quan cũ mà đóng phần nửa, còn phần nửa bạc hiện. Để vậy giá bạc ngày nay cực cao, tới 11 quan rồi, đóng 100 quan, có 9 đồng một các. 50.000 quan có 4.545 đồng mà thôi.

Thoán lại người có của cho vay ai lại muốn cho chũn này vài chục ngàn quan, chũn kia vài chục ngàn quan, chũn muốn gom về một mối. Nếu chẳng gom là tại thế gom chẳng đặng, nên phải để vầy mà chịu thôi, chớ có thế gom về một mối như thế này đây, thì còn ai mà chẳng muốn gom. Bởi vậy những nhà gia Phú hộ trong các tỉnh về chũn này nhiều trong mấy kỳ trước, đều chũn dịp này mà gom về một mối.

Chẳng những tiện bề mà cũng, tiện lợi. Đem vốn cũ 50000 quan, (thời vốn mới 50000 quan, cho đến lại một, mới 100000 quan, cho 6 phần sau đầu mình không muốn để, thừa lúc bạc hạ giá ba, bốn quan, bán phứt đi, lợi biết bao kể xiết.

Ấy vậy, người Anam người nào chưa gom nợ Quốc-trái về một mối, nên thừa lấy cơ hội này cho thêm mà gom đi, đã đặng tiện bề này nọ.

L. T. T. V.

Lời rao

Cho máy ông thiết nghệ chụp hình

Giấy để sùng hình "Lumière au platino Bronure 1/2 mai, trơn láng như da bát, làm tế cho những "thứ clichés (kính) thiếu sức, mà cũng lấy hình đó được.

Bản giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 5/0 từ 15x18 thì 20 \$ cũng có bán giấy làm để sùng hình, đặng dán vào thuê thâu.

Bán tại: Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Lời rao đấu giá

Sở Công chánh (Trương tiền), ngày 9 Decembre, 10 giờ, sẽ cho đấu giá làm một cái cầu bằng đá sạng 4 thước tại phố Gia-qui, lối cây số 4-276, đường Quận hạt số 3 Gia-ray đi Toulouse

Xài chừng 8 314\$16
Tiền thế chừng đó 140 00
Tiền thế chừng thiệt 2 800 quan
Muốn coi kỹ giấy tờ, thì đến tại Sở Công chánh, ar-ondissement de l'Est.

NÊN LƯU Ý!

Nam Bắc một nhà

Tiệm người BẮC-KY & NAM-VANG
Bazar Tonkinois Đại-Thành
Ở đường Mé Kénh số 30
(Quai Pipet số 30 - Phnompenh)

Bazar Hưng-Hành
Tonkinois
Ở góc Đường Chợ C số 1
Rue du Marché aux Poissons số 1

Bán đủ thứ hàng tơ lụa Bắc Kỳ
Lĩnh bưởi, Lụa Cổ-đo Lươn,
Xuyến, Đĩa, Lược) hàng tơ lụa
Ngoại quốc (Nhũn, Xuyến Đĩa,
Trư, Cẩm châu, Lục soạn, Cas-
mia, v. v.) và nhiều Quinhor, Lụa
Cổ bay Nón, Giày tơ lau bằng
da lấy của hãng Milton bán và do
Americain Yen-ngua Vali, Ghế
mây, Ghế sắt, Đồ thủ Đổ căn
Đồ-đôi-mỗi. Đồ-đồng. (Lư định,
chọn đèn mâm Lục-hình, v. v.) và
Đồ-đạp-hóa.

Bán thiệp thả, giá rất rẻ. Xin mua
bao quang có tới mua. Xin cho mua
thời hòa bình rồi hàng theo cách
lãnh hạ giao ngân (Contre rembour-
sement)

Có bán si: hàng tơ-lụa, và đồ 1 m
bằng da.

Viết thơ hồi giá, bỗn-hiệu sẽ vui
lòng trả lời ngay.

Sự rùi xe lửa tại ga Saigon

Hư hao bộn, người vô hại

Chiều hôm qua 21 Novembre, lúc 9 giờ 20 tới, giờ này thì xe hết chạy rồi, đơng sáng sớm mới rập xe, phòng sáng mà chạy, hoặc Gopav, hoặc Cholom, xây đến sự rùi như vậy:

Một cái đầu máy ỷ máy cái hoa-gông (Wagon) vào rầy số 1, để sáng mai chạy. Mà không rõ chũm máy khi cho máy, ỷ đến được rồi, ỷ tưởng làm sao, phải đến đầu mà thôi. hay là chũ quên mà không vận máy ngừng, ỷ giữa rầy có trồng một cây nọc, phòng ngừa mà ngừng, hay là chũ muốn ngừng mà vận máy không chạy. đã hư bao giờ sao, hay là chũ máy này cũng là một tên rần-mắt, mà phá, chũ không phải thợ máy của hãng sao?

Cũng có thường khi, hãng đăm xe không vô Gopav, không có dùng thì mà dùng so culi lửa cũng được vậy.

Tối yếu tại đó, tưởng cũng nên hỏi lại cho rõ, kẻo thiên-hạ thì nói quá vậy, cho lần hư này không phải lần thứ nhứt!

Khi máy về ngừng không được, thì cái hoa-gông đầu phải cỡi cây nọc, mà chày máy chạy, lên lên rồi, (chở này có rào sợ mấy bôn có) 2 hoa-gông cỡi rào mà lên bôn có, rồi mới chịu đi, phải ngừng

Còn ba hoa-gông kia hết thấy (5 hoa-gông) thì chừa lên mà cũng ra ngoài rầy rồi, khi hết chạy được nữa, thì culi xúm lại đăm lên rầy lại.

Cây nọc trồng, là có ỷ cho thấy mà vận máy ngừng; chớ nào có bao nhiêu sức, mà làm cho máy ngừng nổi.

Hãng đơng lo sửa nhưn hư hao, 2 hoa-gông té, đăm lại được một, còn một cái nó nằm nghiêng, có khó một chút.

Trước hết đơng nó đứng lại, rồi đặt rầy tạm vào, đăm máy mạnh kẻo nó lên mới nổi.

Chưa rõ lỗi này, phải chú máy lỗi

Nº 103, FEUILLETON DU 26 NOVEMBRE 1920

ROMAN

AN KIA THEO MÃI BẢ MƯƠI HAI ĐÊM HỒ-CÁNH-TIÊN tự thuật

Đêm thứ mười chín (Tiếp theo)

« Ngày mà tôi đem thầy Đậu-lang tới với. . . . . xin lỗi Hồ-đại-nhân và linh hồn có thông; cực chẳng đã, nhắc tôi thì phải nói, chớ tôi chả dám chọc cho đau lòng Hồ-đại-nhân cùng là si-mạ người chín xuôi — ngày mà tôi đem thầy Đậu-lang tới với có thông mà sanh chuyện yêu thâm đau, thương vụng nhớ chạm với nhau rồi, tôi nghĩ cho cái phận mỏng của tôi — Hồ-đại-nhân ơi, đờn-bà ai cũng như ai, máu ghen ai chẳng châu mày căng rắng — tôi tức ghen ghen, tôi giận trắng hồng, tức sao Đậu-lang tôi cũng bực trưng-phu quân-tử, chỉ-sĩ anh-hùng, há chẳng nghĩ cái nghĩa anh em, cái tình bằng hữu, đặng môn đóng mạch, tri-kỷ tri-âm với nhau hay sao mà nỡ đi làm đều cao đàng phạm nghĩa, cho phải tiếng đời, cho bia mặt thế; còn như có thông — nói còn có vọng hồn có, đầu đến thế nào, lòng tôi cũng thì chung như như; — có với tôi là chị em, một làng một xóm, cùng nhau từ bé kết giao, lớn lên may mà có

chồng gán nhau, lẽ gì thương yêu nhau lắm; tôi tưởng Đậu-lang của tôi đầu sanh lòng quý, có ỷ tình tôi có đặng mới phải nghĩa cho, có ỷ đầu có lại đảnb. . . . . Hồ-đại-nhân ơi, có đánh thuật nước êm dấm, chèo xuôi mát mái, thêu lức vàng mặt chủ-trương, trộm lịnh 4-lính, thò tay bẻ que. Tôi tức giận muốn làm cho đổ bể ra, đầu phải tiếng tâm, xui ai nấy chịu, song tôi nghĩ cho cái phận mỏng của tôi, như người ta, vợ ngoan làm quý cho chồng, còn như tôi, không làm nên cho chồng đặng thì thôi, lẽ nào làm chuyện bôi dơng, cho hư danh giá, há chẳng nên giữ lấy nềo sao mà đi chũn tiền, chũn vào mình cho người cười chê. . . . . Hồ-đại-nhân ơi, trước mắt tôi mà dám nói sao liêt ngổ đờn cười, nhiều khi lại bị cái tư tạo đập-dội, lừa tằm xô-dẩy, cảm không nói, phải nháy nhớ nhau, chen mình dựa cửa, ôm lên nhau mà hun hít, nũng-nịu cho phải lòng trong giây phút.

Ồi! Hồ-đại-nhân ơi! tôi tưởng đầu cho người đờn-bà nào, phu-phụ bất hòa, xướng-ỷ trái đạo, làm ra cơm không lành, canh không ngon, còn một phút

nửa phải chia chẵn riêng gói, phân áo rẽ bầu đi nữa, thầy vậy cũng khổ nổi làm thỉnh, huông chi là tôi, cho hay tọc quàng da chít, dày sượng đay nắng, song là tay, chẳng yêu hoa mà biết yêu chồng, tôi coi chồng tôi như cái trứng chổng, ngọc tăng-tiền như bầu ngàn cân, đặng yêu-ấp ỷ vàng cao ngọc tốt, vậy ỷ nào tôi thay vậy mà chẳng nao lòng nũa.đạ. Hồ-đại-nhân nghĩ coi lúc tôi ra thế nào? Nếu tôi mà không đủ trí xét xa nghĩ cầu, (tính tôi bản tính, có phải là khôn chớ cái thân nhân này chẳng? Đâu không bắt tôi ỷ mình, ất cũng xé quần xé áo. Bết vậy mà tôi không; ngày đêm cứ vuốt lén ga, giăng tấm phôi, cầm răn để vậy mà coi, coi sao càng ngày càng lộng lên hoài, tôi mới nghĩ, để vậy không xong, chẳng liệu xa ất có lo gán, dợi cho làm cho ngon rồi, ỷ chung với nhau mà hai đứa làm ra có dối ni, tuy nay còn kín như mồm, chớ e mai gió lọt. Nếu dợi cho đến chừng thông khó ắp voi, lời đười-ra, Hồ-đại-nhân thấy biết, e nói Hồ-đại-nhân giãng không đặng mà sanh biến chi, chũng đó mới biết sao ngăn đốn. Thà cam lổi phận mình, lên tỏ cho Hồ-đại-nhân hay, họa may Hồ-đại-nhân, trước vì danh giá nhà, sau vì ỷ nghĩa anh em, có toan đặng kể chi che lấp. Xét vậy nên tôi mới kể hết nỗi niềm cho Hồ-đại-nhân nghe,

có đề đầu, Hồ-đại-nhân đã chẳng sao, lại lấy làm hồ mà lãnh đi cho khuất mắt.

« Hồ-đại-nhân lãnh đi rồi, để có thông ở lại nhà, gia-đạo của tôi mới sanh thêm rồi. Hồ-đại-nhân có biết tại sao chăng? Buồi Hồ-đại-nhân còn tại nhà, thì có còn kiên, chớ khi Hồ-đại-nhân bứt cớ chơn xuống tàu đi rồi, châu ói, có có khác nào điều ngộ lam phơng, mà phùng bá lạc. ở với Đậu-lang của tôi, tuy cũng lén lút, mà ngày đêm rắng-rịt như sam-sa, tôi chẳng thấy họ sợ mà với nhân mà đờn-mở, thật là chặt không đợi, mà không có đợi, chớ này dời chớ này, mà dợi nhân chũn dợi Đậu-lang, chũn dợi bác quan, ỷ rồi không làm nên, chũn bản luận đờn búế v. v. Ng. ở đàng tôi ở Bê-nê-trê, để cũng là thế. Tôi cũng ngờ cho Đậu-lang tôi là một biết ăn-năn. không tôi nói làm hai, có đề đầu, về Bê-nê-trê, ăn no rồi ở không, ngày đêm cứ đeo theo có thông mà đi miết. Một đời khi, may mà gặp nhau trong lều canh khuya, tôi thổ thê khuyên chông đều hư là thiệt, Đậu-lang tôi đã chẳng nghĩ đến nhiều lời chưởi

L. H. MUU.

Sau sẽ tiếp theo.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chừ vì muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chày đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn chày là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).
 Nếu chừ vì muốn bán tinh giềng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đóc, ráp máy, công chày đến khi vận hành, nói tắt một đút nghĩa là chày đặng.
 Nếu chừ vì muốn cách để trả tiền và thì anh cho gáp các việc của chừ vì sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Co

116 Maritime et Commerciale du Pacifique
 25 Avenue au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSORS
 Bureau d'Orsay mà say tinh và hãng này chỉ các đồ của lịch cho, hoặc đũa coi lịch: thứ (bản đồ) cương giá tiền.
 Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã có chiểu cho nhiều tờ thành lập rồi.
 Sau này bằng chúng ta cho chừ qui về đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chừ qui về ở xa xôi không tiếng bề giao thiệp buồn bản lúa gạo cũng ngoài quốc thì bằng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chiểu giá cả đùm cho.
 Hãng chúng tôi cho chừ qui về hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khà* (châlonne) và *vepauri mới* và cũ, như chừ qui về muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà say tinh.

QUẢNG-ĐÔNG Thiên-hòa-Đường ĐAI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỬ ĐẾ PHÁT LẠNH HOÀN

Chuyên trị bặt cầu chứng bệnh nhỏ hệ phát nóng lạnh, chiều theo cái đơn đả bảo độ mà uống thì hết liền.
 Hoàn thuốc *Tử đế phát-lạnh* này thật là một phương thuốc trị bệnh phát lạnh rất thần hiệu.

TRỪ BÀM CHỈ KHAI HOÀN

Chuyên trị các chứng bệnh ho có đằm, chày lậu là lâu máu, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍ H TANG

Thuốc này sát-trùng tiêu-ích, bổ-ti khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bệnh ịch, bình trạng mà dùng thuốc này, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-khỏe, thật là một phương thuốc quý báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP-CHỈ ĐÀU THẤT TĂNG

Bệnh nhất đầu là một thứ bệnh rất nhiều. Song chẳng luận là bệnh nhất đầu nào, cứ chữa theo cái đơn của phương thuốc này mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thân, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bệnh nhất đầu có công hiệu lắm.

Bồn-đường này còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kể ra cho chừ vì biết tất được, xin chừ vì hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bồn-đường, để có Chánh-phủ phê cho lợi có chuẩn-tượng của bồn-đường y-học-sĩ Địch-hoài-Đông làm ký hiệu.
 Vì có bọn gian-lận xạ-lợi, trá mạo bồn hiệu, nên xin chừ tôn lư-ý cho mặc kệ họ mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mũi thuốc thì biết chơn giả.

Bồn đường phân cuộc tại đường Thủy-bình môn bài số 208 Chợ. An.

Thiệm VẠN-HUỆ-VIÊN
 Aux Fleurs Réunies
 ở đường Pellerin môn bài số 75

Pán hàng lụa đứ đứ để đàng thêm trang ăn mặc và tạp hóa.
 Thêm máy tuyến thợ Bắc Nam khéo đàng hàng. Xin Đổng bang quang

Chủ nhân: **TRẦN-THIỆN-QUÍ** cũn khải.

CORONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
 GRAVURE SUR MÉTAUX ET BOIS

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
 SAIGON 33, Rue Catinat, 33 - SAIGON

Thiệm tôi có 30 thứ giớ Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhe, lợp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đổng thiết chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA BÀ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sí NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiết tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt man. Xin qui về chiểu cổ cho việc buôn bán của đổng bang ta được thành lợi trong lúc này.

Có sách mần (Catalog) gửi đi tặng qui khách.

BẢN SĨ CỐ GIẢ RIÊNG
 Nguyễn Chí Hòa kính mời.
 33 Rue Catinat. - Saigon.

Thanh-phong

Của Nguyễn-THÀNH-TUỐI CHU-NHƠN
 ở đường Boulevard Charner n° 103
 tiệm ngánh
 đường Thủ đức 62 Admiral Dupré 62 SAIGON

Kính cáo công đổng-ban trong các chất đặng rỏ.
 Tại tiệm tôi, môn bài số 103 ở đường Boulevard Charner Saigon, có bán sữa, nước đá, đồ ăn diêm tằm mỗi thứ rượu tây bán lẻ (consommations au place) cũng là bán nguyên ve và nguyên từng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes), dầu thơm, savon thơm thuốc: đồ đứ đứ (Pharmacie) nón, giầy, nhiều đồ và có máy quân áo tây theo kiểu kim-thời.
 Vậy xin đổng-ban ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hãy là có điệp đời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tinh giá nới hơn, hay là bằng của khách-trẻ.

Vậy xin đổng-ban chiểu cổ
 A dresse: NGUYỄN-THÀNH-TUỐI
 Commerce
 103 Boulevard Charner 103 Saigon.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
 TRUNG PHÁP THIẾT-NGHỈ

NGÂN HÀNG
 ĐAI-PHÁP NẮC DANH CÔNG-TI
 TƯ BỒN 45 TRIỆU QUAN
 Hội trưởng quản-ly: Ông André Berthelot
 Chủ-nhân Tổng-ly: Ông A. J. Perrotte
 Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
 Chánh hãng ngành tại Pékín (Bắc-kinh)
 tại Trung-quốc.

Hãng chánh (Paris)
 Hãng ngành

PARIS LYON MARSEILLE BORDEAUX đàng sông Loire
 LONDRES AMSTERDAM NEW-YORK
 HONG-KONG SHANGHAI
 YUNNANFOU CANTON FOU-THEOU HANKOW SWATOW đàng sông tại SAIGON HAIPHONG HANOI (Bureau) YOKOHAMA VLADIVOSTOK MOURMÉAN đàng sông tại

Hãng ngành Saigon
 8 quai de Belgrade và 2, rue d'Adrien

Tính toán các thứ, sổ sách nhà bán. Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đổng (piastres) lời hai lý 2/10.
 Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quân (francs) có thể thoả bằng phiếu vay, hoặc cần trả bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai lý mười (2 1/2 %).

Tính tiền gửi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kim) hoặc bằng tiền quân (francs) hoặc bằng bạc đổng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gửi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quân (francs), hoặc tính bằng bạc đổng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trả nợ thế có tiền đứ (Escompte) và lãnh đứ nợ các giấy tờ về việc thương-mại.

Sang giấy chừ nơ (traites), phiếu nơ (cheques) hoặc sang giấy nơ tại các xứ phiên-thuật.

Cho hay và thì hành các việc có nhà buôn-nơ (Bourse) ăn chung các nơi.
 Cho mượn tiền trước mà phải thế hữn hàng hóa cũng là vẫn khế.

Tổng-ly
 L. LASSEGNE

Phnom-Penh ĐAZAK TRƯỜNG-XUAN

Gửi bán sĩ
 Nức áo bành tô màu ka-ki n° 5003 - 12 núc. 09 40
 Bình búp bê (poupée) mặc áo có ren - 12 con. 2 20
 Giầy viết thơ có gạch bằng - 0-22 x 0,13 mỗi cặp 100 tờ đỏi - 12 cặp. 3 00
 Bàn trắng để lót có áo dũi (Assam) - 12 cái. 1 70
 Giầy viết thơ « lily » mỗi hộp 30 tờ, 30 bao đỏi có màu - 12 hộp. 3 55
 Cartes postales Nhựt-bồn bằng cây thông, hình vẽ tay, có mìn « hoa-đài », « Sao-thủy » và hình người - một trăm. 6 00
 Cartes postales giầy Âu-châu - một trăm. 1 60
 Cartes postales hình trẻ em, trẻ em, Bé-thiền, Bé-thích - một trăm. 2 00
 Bao thư vàng (chàng mỏng) thường dùng - Một ngàn. 2 50
 Bối viết « Sergeant-Major » 100 ngời - 12 hộp. 6 10
 Đới contre remboursement
 Chủ-nhơn Quản-ly
 Lý-nhữ-Đo.

25-26 et 27 Quai Piquet Phnom-Penh

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bán ở Corce, đã ngon và song mà lại ngọt và cũng.
 Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.
 Rượu này một Đổng-đường chỉ có một mình hãng Demis Freres trẻ mà thôi.

Tôi chỉ dùng có một thứ giầy NIL mà thôi giầy này là thứ giầy vừa thoải đễ, vừa nhứt của một mình hãng Demis Freres đứ lý khắp cả Đổng-đường.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, đã uống về hàng tôi: làm, để có mùi thơm mà lại bổ người khỉ. Chẳng biết chừ ai mà chỉ mua nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bị nó đặng.

Bán tại hãng Etablissements Demarost, d'Indochine Saigon.

Pháp-Việt Khách-lưu (HOTEL DE FRANCE)

N° 153 Rue Catinat Saigon
 HUYNH HUỆ KỶ, QUẢN LÝ
 Kính cùng qui khách, ở, là, quản lý Pháp-việt khách-lưu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, tiếp khách tửng tinh chiểu cổ, rất cảm ơn.

MẮT TRÍ KHÔN (NAO BÌNH)

Sự mắt trí và não-bệnh bởi nơi não-cây có bệnh. Ai mà có bệnh lý chẳng chày thì kíp phải liệu lý. Thăm chỉ ngay khi đi chày rồi về quên lờng cái tên của mình, quên đổng chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chứng có chừ chép mà đở ở trong tài, có lý phải mà quên lạc kiếng mà chớ?

Muốn cho khỏi mang cái bệnh đứ này thì phải đổng một thứ mắt đặng hay là huyết hiện là Piloles Pink (Bổ hãm hãm, đơn).

Những người đổng đổng đã mang bệnh khiếm huyết, muốn cho không uống trắng kiến như anh em chúng bạn vậy, thì chẳng khó gì. Một phải đổng thứ thuốc Piloles Pink này là thứ bổ huyết bổ sức thương đặng hay lắm. Thuốc Piloles Pink nó làm cho mình nhiều man, làm cho hết huyết tinh anh, làm cho hưng vượng cả bộ. Uống nó đặng lâu thì mình sẽ đổng mạnh giới sức khỏe luôn luôn, cho đổng đổng sẽ lấy làm lạ sao, mà mau mạnh giới như vậy kia!

PILULES PINK (Bổ hãm hãm đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, ở trường thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

Thiệm thương

Buôn bán cho đất mần đứ, thì phải đổng đèn cho thiệt sáng.
 Người buôn bán Âu-châu cũng đổng đổng cách ấy.
 Vậy xin đổng-ban hãy nên đổng đèn đổng đèn, như khách-lưu số 33 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đến khi, hoặc đến loan niện Best, mà đổng cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thành vượng.
 Tiệm đổng có đủ các thứ đèn đổng đổng; và bán rẻ hơn các nơi.

LIEN-THANH
 XUẤT CẢNG NHẬP CẢNG - DAILY
 HANG ANNAM

Tư Đồn số: 98200
 Đông-Pháp sản vật có phần hữu hạng Công-ty

Ngày	
Phan-thiết	Luang Prabang
Mainé	Vientiane
Phanri	
Faifo	
Kho-tr	
KHANH HOI	

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng
 Làm bằng cá tươi có muối biển, có giấm ngâm tại phòng riêng của
 Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo BẮC-KY và Trung-KY
 THố-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
 Hàng thật tốt

Gửi Contre Remboursement
 đi Lạc-Linh.

Xin viết thư cho MỐI-CÁI ở phố
 Onai Testard số 17

Gửi Giấy thép LIEN-THANH SINGAPORE
 Giấy thép nói: 725

GRAND MAGASIN MAISON TONKINOISE PRIX TRÈS AVANTAGEUX
TONKINOISES DONG-THINH
 Grand et détail
 Hanoi, 4 Rue de la Boite 4, - Hanoi

Đưa tiền bán sọt và bán lẻ các hàng Bắcky như Xuyên bông tiền, thuốc mình gỗ, Lương, Tho, Lạc, ống, Địa minh hương, các thứ Lạp, Lành, ống, Lành, ống, Sa tron, Sa hoa, v. v. Hàng đèn, trắng, màu hội gỗ, màu bóng đều có bán hết thấy Bắcky nước nhuộm kỹ mà tinh giá lại rẻ.

Đưa tiền mua này vẫn chuyên về nghề bán các hàng Tho, Lạp Bắcky (Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, có máy nhà mua sọt (on gros) đừng kiếm lời nhiều.

Lợi nhận mua giùm (commission) các đồ Bắcky chế tạo ra như đồ ống, đồ chén, đồ thêu đồ sơn theo kiểu Nhứt-bồn, mũi tay và các thứ đồ như yên ngựa, dây tày, dây ta, bốp (porte-feuilles) vân vân.

Hàng gửi theo lối hình hóa giao ngân (contre-remboursement) song gửi cho một chất tiền trước thì sẽ được trừ 5% về cái phần tiền đã trả trước đó. (toute avance de fonds aura droit à une remise de 5%.)

Chư qui khách ở xa muốn lấy tiền hàng (échantillon) hỏi giá hay mua món gì xin cứ viết thư lại, bưu hiệu sẽ hết sức làm cho đúng và y.

Madame LUONG-NGOC-PAN diê NGUYỄN-THI-SÁU. Kính bạch.

Thuốc bột URASEPTINE ROGIER

Các chứng bệnh nơi đường tiêu hóa thường bị đau lâu ngày và tại đó mạnh thiệt là rất khó. Khi nào đau mà có chảy máu ra, thì trong các tạng phủ mà bị trước hết là nơi chỗ thần kinh đường tiêu tiện. Đau như nhót là chứng những trị cho bệnh, mà lại còn phải phòng bệnh cho khỏi thâm nhiễm vào trong thần thể, vào nơi bọc đại, vào tử cung, vào huyết mạch. Như vậy rồi thời kỳ sau ra các chứng bệnh rất nguy hiểm như như là đại lâu, tiểu tiện ra huyết, bị đại, đàn bà sai lâu bệnh. Các chứng ấy là chứng làm cho người ốm o xơ bại mà có khi lại phải đi chết. May lại có một ông thầy bào chế như hàng ở tại kinh đô Paris, qui hiệu là H. Rogier, đã kiếm được một thứ thuốc đại danh là "L'Uraseptine Rogier", này với thuốc ấy mà trị y và khám trong toàn cầu đã trị thành không biết bao nhiêu là người. Hạng phải chứng bệnh ấy. Từ thuốc bột này mới ngộ ra để uống làm.

Một người đàn bà bốn mươi tuổi mà có phần nôn rữa đi nếu tiền không đồng thông và cứ đau nơi chỗ bàng dười hoài. Trong khoảng hai

năm trời, có ta cứ một chiếc lại thấy muốn tiêu tiện và cứ ra bạch đới vàng vàng mãi. Kể đó rồi cứ mỗi giờ lại muốn tiêu tiện. Mỗi ngày lại mỗi càng đau thêm bạch trọc dầm dề, ngày đêm rên siết. Mỗi ngày mất ăn gây ốm lừng lừng.

Khi ấy có ta mới uống mỗi ngày tám muỗng nhỏ thuốc bột "Uraseptine Rogier". Mai lại đã thấy trong mĩa bự như thế vai, cứ mỗi một tiêu tiện một lần. Chẳng y thứ ba lại càng thêm bự thêm mĩa và thêm mĩa càng bự dần dần rồi đó có ta cứ uống thuốc bột Uraseptine Rogier. Nói trong ngày thì mạnh mẽ như thường.

Thuốc này có bán tại tiệm thuốc ông SOLIERNE ở Saigon, và tiệm thuốc Pháp. Ông HELARY, tại Chợ Lớn cũng bán trong hết thấy các tiệm thuốc tòa đều có bán.

PHARMACIE SHANGHAI
 Có trồng răng và thay con mắt

M. Trầm-Cương, chủ-nhơn ở đường Marins số 183, Cholon, còn ở Saigon thì tiệm của M. J. Hà-kim-Trương, N° 9 Boulevard Gallieni và M. Cam-Lan N° 27 rue d'Adran có trả bán các

DỪNG ĐỒM THỜI-NHIỆT NHÂN THỦY
 (THUỐC NHỎ CON MẮT)
 Con mắt dùng sẽ mà xem lại là món của nhứt cử ngũ quan, nên mới phát bệnh chớ ngờ sự thường thiệt là đến can hệ chẳng nhỏ, hoặc bởi góc độc hoặc bởi là hỏa lừng lưa hoặc bởi là bụi bặm bay vào, hoặc dụng chạm vật chỉ. Bón đường chớ phương thuốc này chủ trị các chứng bệnh con mắt như đã nói trên đây, hoặc khô mắt sưng mọng mưng, đỏ gèn đùng đều tiêu tắng, còn nhặm đùng liên tang máu, hết đó, dầu con mắt có cườm có ghèn máu, đùng đến công tiêu tắng được.

Già mới về \$20. - 12 về \$30

LẬP ĐỒ PHẤT LẠNH HOAN
 (THUỐC NER)

Thuốc này để trị nỗi lạnh rung rét, như trừ các chứng bốn mùa cảm mạo, bởi thời tiết đổi xảy nên người nhộm lây khi ngoại là sanh chứng rét tê, rét nhiệt, hoặc nóng hoặc lạnh liên miêng.

làm như đầu miệng khô, chớ chỉ bài học: đầu thể nặng nề, hoặc người không bình mà đùng trị cũng vậy trước trợ trợ tiêu tắng đùng nhiệt, chứng bệnh khô sạch tinh thần bôi bỏ, nó g nhiều lạnh ít, hoặc nóng ít lạnh nhiều.

Người lớn đùng mỗi ngày 1 lần, mỗi lần năm viên, còn con nhỏ thì phân nửa, uống với nước trà, uống trước khi phát rét, hay là rét rồi sẽ uống, chớ trong cơn lạnh rét không nên uống. Còn như cơn bình thường muốn đùng cho tiêu tắng thì người lớn mỗi lần đùng hai viên với rượu cũng được, còn con nhỏ thì đùng một viên.

Giá 1 ve 0 \$ 10. - 12 ve 1 \$ 00.

KHOẢN CHẤT THUY
 (Nước suối kim thạch)
VICHY
 PHÁP-QUỐC-TUYỂN
VICHY CELESTINS
 Cũ bệnh nguyên nhân Tri bệnh đau khớp, bệnh đau Bàng-quang, bệnh Phôi - Trách-lâm-bệnh (Ké) - Đau máy chớ lật-lẹo.
VICHY GRANDE-GRILLE tri bệnh đau gan và bệnh đau
VICHY HOPITAL tri bệnh thương trí, trường nhiệt
 Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho đúng thứ nước nào mình muốn đùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỬ
 SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. - Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi nóng chừng 2, 3 hoàn thì để tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT đùng để chữa bệnh, môn nước xi

Nam-việt Khách-lão
 HỒ-EL QUANAM
 N° 80 B' Charner, ở Lạc-linh, Saigon
 HUYNH-HUỆ và THO-ĐIEM

MIENH NGUYỄN-HIỆP-HOÀ
 Trưng-Linh, đường An-binh

Trái tôi đùng soạn chim-lai, trái, gõ đong các món theo kiểu kim thời, mặt chim-thạch, thành của hay không mặt gõ liền bốn kiểu. mặt chim-thạch, thành của hay không mặt gõ liền, bốn trụ, một trụ. Bàn lâu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn lật.

Tên họ và họ tên là thờ của hay chim và đùng, bàn, vắn.

Đùng xin gửi tiền hay là đùng tại nhà tôi lựa mua và có sẵn.

Certificat de Progea: Saigon - Imp de l'Union
 L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN CỬA
 120 bis mille exemplaires.
 Saigon le 26 Novembre 1920